

במדינה

העם הם נתנו את הקול ללוי אשכול

יותר מאוחר, כשהיה מפקד בית-הספר לקצינים הוא נאלץ גם להסמיך את בנו ל-קצונה אחר שזה סיים את בית-הספר כחניך מצטיין. וכאשר הגיע היום ששר-הבטחון מינה את הרמטכ"ל השביעי של צה"ל, היה זה גיסו של יפה, יצחק רבין.

יפה, שבעת מינויו של רבין, כבר פרש משירות-הקבע הוא יליד יבנאל שלמד חק-לאות במיקה-ישראל, היה סמל מחלקה אצל וינגייט וסגן בחילה-הובלה הבריטי של מלחמת-העולם השנייה.

אחר שמילא תפקיד של אלוף פיקודי דרום וצפון (עת הנהיג את החידוש שכל סגל הפיקוד יוצא אחת לחודש, יחד עם האלוף, ליום עבודה ביישוב-ספר) החליט הגבר הענק, המתנשא ל-183 סנטימטר ו-50 שמישקלו הוא, "סוד צבאי" כי בגיל 50 מותר לו כבר לעבור לשירות מילואים.

כראוי למי שהיה פעם לולן בקיבוץ, ניר-דידי, שב לעיסוקי טבע, נתמנה ככור, מנהל הרשות לשימור הטבע.

את העיסוק הזה הוא נאלץ לנוח לכמה שבועות בראשית הקיץ, על-מנת לפקד על האוגדה שפרצה לגדת הסואץ. וכפי שהשבוץ היה כבר מותר לגלות, עת שב יפה לשמור רות-הטבע שלו, הוא לא היה רק האלוף

חודש אחד בלבד אחרי המלחמה התברר כי האזרח הישראלי מסוגל לא רק לגנץ במלחמה, אלא גם בשלום. הוא הוכיח כי הוא גובר בקלות על מיקסמי-שוא, מדוחר סרק ובוועות-אחור מגופחות.

הנשק של האזרח במיקרה זה היה קולו. הוא נתן אותו בשבוע שעבר למחקר דתי-קהל שנערך על-ידי מכון תל-אביבי פרטי. במחקר זה הוכיח האזרח הישראלי לא רק שהוא יודע מה שהוא רוצה אלא גם שאי אפשר להוליך אותו שולל במסעות-רימום ובהשמעת סיסמות נבובות.

חמישה אחוזים לאלון. למרות ה-מערכה המתנהלת זה חודשים, לפני ואחרי מלחמת ששת-הימים, נגד לוי אשכול רוצה העם אך ורק בו לראש-המשלה. משה דיין רצוי למשרה זו על-ידי פחות מחמישית האוכלוסיה ואלים אדירים מסוג דויד בן-גוריון (ראה גם הנידון) יגאל אלון, שמעון פרס ויגאל ידן יררו מן הבמה לגמרי.

אלוף יפה וידידו*
הבן קצין, האם רביטוראית

אלון, למשל, זכה בחמישה אחוזים של הקולות בלבד. מה שעוד נתגלה במישאל, שפורסם ב-הבלטה רבה בעיתון המקורב ביותר לרש"י, היומון הארץ, הוא כי העם רוצה בדיין כי שר-הבטחון (ברוב מכריע של 81 אחוזים) אבל אין לו כל עניין מיוחד ברפ"י.

כניסתו של דיין לממשלה הביאה רימום לדיין, אבל לא למפלגתו ואם דיין רוצה להישאר בממשלה, רוצים אותו שם בתפקיד אחד בלבד — זה של שר-הבטחון.

המסקנה העיקרית השנייה המתבקשת מן המישאל היא הוכחה נוספת לשמרנות ה-קיצונית של הבוחר הישראלי: לו היו ה-בחירות לכנסת השביעית נערכות בסתיו הקרוב ולא במועדם, בסתיו 1969, לא היה הרכב הכנסת משתנה בהרבה מהרכבה ה-נוכחי.

צה"ל
סיפור יפה

מעולם לא חסרה לאברהם יפה הרגשת בית בצבא. כשהיה מפקד-גדוד במלחמת-העצמאות לא הסכימה אשתו פולה להשאר לבד בבית והוא נאלץ לקחת אותה איתו כפקידה ראשית.

אשר הזדמנות הפעילה גם אמו להץ והוא נאלץ לתת גם לה תפקיד בגדוד. הוא מינה אותה לאחראית על המיטבח והע-ניק לה דרגה של רביטוראית.

* שזה אחוז אחד פחות מהתלהבות ה-אוכלוסיה לצורה בה ממלא אבא אבן את תפקידו — הוא זכה באישור של 82% מן הנשאלים. ואם כי 2% מן הנשאלים אפילו הציעו למנות את אבן לשר-הבטחון הרי נמצא רק אחוז אחד שהיה נותן את תיקי-החץ למשה דיין.

כמו כל סוציולוג המכבד את עצמו אומר פרידמן כל מיני דברים שאפשר להבין אותם בכל מיני אופנים אך די ברור שדעתו היא (המשך בעמוד 8)

* אשתו של רבין, לאה, ואשתו של יפה, פולה, הן אחיות.
** סגן הרמטכ"ל, אלוף חיים בר-לב.

לפי חפישתנו, אין האחד בלעדי השני.

בלי איתור הארץ, לא יהיה שלום; בלי שלום לא נשמור על אחדות הארץ.

בלי חיים בצוותא של שני העמים היושבים בארץ הזאת, תוך הכנה הדדית, תוך הסכם ותוך שותפות-פעולה, לא נשיג לא את השלום ולא את האחדות.

מישאל עם וממשלה זמנית

הייתי רוצה, כבוד היושב-ראש, לענות על כמה שאלות המתעוררות אוטומטית בהישמע הצעה זו — להציג אותן ולענות עליהן כמיטב יכולתי, בתחום הזמן שניתן לי, שהוא איננו רב.

היו"ר יצחק נבון: לא נותר לך זמן רב.

אורי אבנרי: אני יודע מה רב הקושי להציג תוכנית כליכך מהפכנית ומקיפה בתחום הזמן של הצעה לסדר היום. הלוואי והיתה בכנסת דרך אחרת.

השאלות הן:

השאלה הראשונה: איך נעזור בהקמת מדינה פלסטינית?

הצעדים המעשיים, שאנחנו מציעים אותם, הם:

- (1) **מישאל-עם מיידי, שיעיג תוכנית ערוכה ומפורטת להקמת המדינה והקמת הפרציה גם יחד.** את המישאל אפשר לערוך תחת פיקוח בינלאומי, ולעיני העולם כולו.
- (2) **הקמת ממשלה פלסטינית זמנית,** שתיעצג ייצוגאמת את הכוחות החיוביים.
- (3) **עריכת בחירות חופשיות ראשונות** לפארלמנט פלסטיני, תוך זמן סביר.
- (4) **העברת סמכויות מינהליות לממשלה זו,** בקצב מודרג אך מזורז.

גבולות הפרציה של ישראל ופלסטין

השאלה השנייה: מה תהיינה גבולות פלסטין?

פלסטין כוללת, כמובן, את הגדה ואת רצועת עזה — כל השטחים של ארץ-ישראל המנדטורית שמהוץ למדינת-ישראל וירושלים.

אם תושבי חצי-האי סיני ירצו להצטרף למדינה כזאת — כוודאי יהיה זה טוב.

אם תושבי עבר-הירדן ירצו, ויזכרו, בהכרעה חופשית, להצטרף למדינה כזאת — כוודאי זה טוב.

יש לציין כאן שהמושג ההיסטורי "פלסטין" בשפה הערבית (בניגוד למונח "ארץ-ישראל" בשפה העברית) מציין את השטח בין הירדן והים. ארץ-ישראל, בשימוש הלשוני שלנו, כמונח גיאוגרפי, כוללת את שתי גדות-הירדן. לא כן פלסטין במינוח הערבי.

רחל צברני (מפא"י): זאת אומרת, גם ישראל כלולה במושג פלסטין.
אורי אבנרי: זאת אומרת, לי על-ידי מומחי לשון שהתייעצתי איתם, שבשפה הערבית פלסטין, כמושג גיאוגרפי, איננו כולל את עבר-הירדן, אך את כל השטח בין הירדן והים.

גבריאל כהן (אחדות העבודה): פלסטין זה רק חלק מארץ-ישראל.

אורי אבנרי: זהו ויכוח בפני עצמו.

היו"ר יצחק נבון: את הדיון הזה נקיים בהפסקה.

אני רוצה להטב את תשומת-ליבך, שזמנך עבר. אני מציע לך ליטול את הנקודה החשובה ביותר ולסיים.

אורי אבנרי: באמת קשה למצות את הנושא במסגרת של עשר דקות. יש שאלות רבות. אתה יכול להפסיק אותי מתי שאתה רוצה.

היו"ר יצחק נבון: נכון שיש הרבה מאד שאלות. אני מציע לך להציג את הבעיה העיקרית, שאתה מציע לדון בה, וקח את הפוסק המסטיים.

אורי אבנרי: אם אין ברירה, אני מקבל זאת. אם אדוני ירשה לי, אוסיף רק עוד שתי שאלות.

היו"ר יצחק נבון: הבעיה היא לא מיספר השאלות, אלא שאלת הזמן. קח לך עוד דקה וסיים.

אורי אבנרי: אציג את השאלות ואשיב בקיצור נמרץ.

היו"ר יצחק נבון: אני מציע לך להציג את השאלות, מבלי לתת תשובה.

אורי אבנרי: אעשה כך. אלה הן השאלות העיקריות:

הזמן הוא — לאתרו!

האם מדינת פלסטין לא תהיה מדינת-יחיק, בלי כושר חייה, מעין מושבה ישראלית מוסווית?

מה יהיו תחומי הברית? האם תהיה פרציה, קונפדרציה, או מיבנה אחר?

היכן תהיה בירת הפרציה?

האם הערכים יסכימו לתוכנית הזאת?

האם תביא הפרציה לניתוק העם הפלסטיני משאר עמי ערב?

מדוע צריך להחליט מיד?

כתשובה לשאלה אחרונה זו אסיים.

כבוד היושב-ראש, העמדה של ממשלת ישראל היא עמדה של "שב ואל תעשה".

היא אומרת: נחכה להידברות עם ממשלות-ערב, אבל לא להידברות עם העם הפלסטיני, שעומו אפשר עכשיו להידבר.

והי עמדה נוחה, פיקחית, אך עקרה לחלוטין.

מעשינו יומיים, באיוורי הכיבוש, יוצרים אווירה נפשית — טובה או רעה, בכיוון זה או בכיוון אחר, לקראת פיתרון זה או לקראת פיתרון אחר.

הפרציה צריכה להיפך ממשות פסיכולוגית, לפני שהיא יכולה להיפך ממשות נפשית, והאמירה הפסיכולוגית יכולה להיחצר רק על-ידי מעשים.

בהעדר החלטה חיובית של ממשלת ישראל על פיתרון זה, מתמעטים בהכרח הפיכויים להגשימו. הם מתמעטים מדי יום ביומו, על-ידי מה שאנו עושים.

(בשבוע הבא יענה אורי אבנרי על השאלות שהציג בכנסת, ושלא היה יכול להשיב עליהן שם מחוסר זמן.)

בהמשך סידרה זו על בעיות הפרציה של ארץ-ישראל יענה אורי אבנרי גם על שאלות שיישאלו לו על-ידי הקוראים, במידה שיתקבלו תוך שבוע

במערכת העולם הזה, ת.ד. 136, תל-אביב.)